

પેહેલી ચોપડીના અર્થ.

૧૯૧૫ છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.
જગજીવન દલપતરામ.

અમદાવાદમાં

મામાની હવેલીમાં પુનામટેડ પ્રીંડ એન્ડ ૧૪૦
એન્ડ ફ્રંડ “ લિમિટેડ ” ના પ્રેસમાં
રાણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યા.

સન ૧૯૧૨ સંવત ૧૯૩૮

કિમ્મત ૧ આપાનો.

ગુજરાતી પેહેલી ચોપડીના અર્થ.

પાઠ ૧ ભો.
મા=માતા, છુછુ; જ-
નેતા માડા.
મા=ખેલેન.
છે=હવાતી કે ચાલતી
વેળા બતાવનાર
શબ્દ.
પાઠ ૨ ભો.
ભુ=જળ, પાણી; નીર;
ધરતી ભુમી. ગ.
પા=પીવરાવ, આપાભા-
પાઠ ૩ ભો.
પી=પેટમાં ઊતાર,
ગ્રાહન કરે.
પી=પેહિંચ.
પાઠ ૪ થો.
ખા=મળા ખાપ, યા
ખાપનો ખાપ.
તુ=ખીજે પુરૂષ.
પાઠ ૫ ભો.
આ=પાસેની ચીજ,
સ્વરમી ખીજે અક્ષર
જો=દેખ, બાળ સરત

બતાવનાર શબ્દ.
પાઠ ૬ થો.
ધી=માખાખાતાવ્યાથી
જે પદારથ નિકળે
છે તે.
ખા=ખમ.
પાઠ ૭ ભો.
એ=આલું.
ખી=ખીજ, ખીયું.
શું=કયું.
પાઠ ૮ ભો.
લે=ગ્રાહ્ય; પકડ.
તે=વીજા પુરૂષ.
પાઠ ૯ ભો.
જી=વડીઆઈ. દાદી
ના=નહીં, નકારે બ-
તાવનાર શબ્દ.
પાઠ ૧૦ ભો.
હા=હકારે બતાવનાર
શબ્દ વાર.
રૂ=કપાસમાંથી નિક-
ળેલો પદારથ.
પાઠ ૧૧ ભો.

તાતા=રોટલો રોટલી,
ભાખર.
છી=ખરાખ, ખોટું;
નકાર.
પાઠ ૧૨ ભો.
કે=કિવા, વા; અથ-
વા; યા.
ખાઉ=મોઢક લાકુ, ગ-
ળ્યો પદારથ.
જે=કોઈ, ગમએ.
પાઠ ૧૩ ભો.
હું=પોતે, પંડ.
લેઉ=ગ્રાહું, પકડું.
લેજે=ગ્રાહજે, પકડજે.
પાઠ ૧૪ ભો.
વાવા=ખેશ, સાર; શા-
ભતું; શુંદીર.
મારૂં=પોતાનું.
તેલ=તલ પીલ્યાથીજે
તત્વ નિકળે છે તે.
આપ=દ.
પાઠ ૧૫ ભો.
હું=હજી, પેહેલા, પુરૂ

पतुं ज्येष्ठ पश्यन्.

मन=पेतामि.

लात=आलु.

पानि=म. मने.

प्राति=मिन्नन कहे.

प्रीति=पान कहे, गणे

डिताइ.

पाठ १६ ओ.

नय=सधाये, आले.

आपुं=पधाई.

आत=आत.

केम=शी रीते शा का

रलु शा माटे.

पाठ १७ ओ.

त्मां=ते ठेकाणे.

तल=तिल, ले मांथी ते

ल निकणे छे ते.

नडि=हीडु, आलु.

ते=आखा, पेला; वीनि

पुश्च.

पाठ १८ ओ.

हे=आप.

आनर=आलने दीवस.

जात=राधिला ओआ.

आवा=प्रसाद लेवा

नमवा.

गेवा=हेअवातपासवा

लेवा=आजवापकडवा.

पाठ १९ ओ.

नही=ना, नकारे अता

वतार शब्द.

दुध=पय. माताना

रुनमांथी निक्षणना

से प्रवाही पदारथ.

मासा=मासो बाळ.

पछी=नरे रहीनि प-

छवाडेयी, पाऊणयी.

पाठ २० ओ.

मारा=पेतामि.

हृष्टे=होष्टे.

गेवुं=हेअपुं, बाणपुं;

पाठ २१ ओ.

तारे=ते वज्रत.

घरे=मुकाम, वास, रे-

हेकाण.

ताइ=सायामाणसनुं.

पाठ २२ ओ.

गोण=शेरडीना रसने

डिकाणी नरम अ-

थवा कडलु करेले

आवानो पदारथ.

हनुं=नडी अतावतार

शब्द.

लागशे=पसंद आपशे.

हतां=नडीपाळु अता

वतार शब्द.

माळु=वर घडोशी, मां

पाठ २३ ओ.

माक=तरकारे, माळु

पालो.

तारा=सामाणसना

दाण=कडापनामिआण.

आवशु=पधारशे.

अंध=घोरपुं, निद्रापुं

यपुं.

हसे=आपशे.

पाठ २४ ओ.

हाय=कर, लुण, हरी.

तारा=सामाणा.

पग=टांटी आ, अरलु,

पाय.

गेडि=काणु, हेअ.

पाठ २५ ओ.

नथी=छेनही.

काका=आपता बाळ.

क्यां=क्या ठेकाणे.

नाक=नाशीका, आस

लेवानी धंदी.

तमारे=सामा माणु-

सना.

पाठ २६ ओ.

કાંઈ=લગાર, થોડું, જરા
આપુ=દેહ.

ખેલન=ખા, ભગની.

વાત=કથા, કેણ, કથન,
કાણી.

કહું=બોલું.

આપું=જમવું, ભોજન
ન કરવું.

પાઠ ૨૭ મો.

કાણુ=કપિ, કપો.

યાવ=જાગે, બને.

માચી=માની ખેલન.

એક=સંખ્યામાં પેલેલો
આંકડો.

એ=એકને એક સં-
ખ્યા, ૨

ભાઈ=બંધવ.

પાઠ ૨૮ મો.

બોલે=ખબર પડે.

મસ=વધારે, જાસ્તી,
ધણું.

આપીશ=દર્શશ.

લાવી=આણી.

કરશે=મનાવશે.

ખાશે=જમશે.

સરેત=યાદ, ખબર,
જાણ.

ખાજરી=એક જાતનું
અનાજ.

ધર્મી=એક જાતનું અ-
નાજ.

પાઠ ૨૯ મો. [કરો.

પૂછી=સવાલ કરો, પ્રશ્ન

કહે=કોણ, સંભળાવો,
માગે=કહે.

તો=અવ્યય દ્વિ.

કાન=કરાય, કાજ.

કહું=બોલું, વદું.

પૂછું=સવાલ કરું.

બેઠશે=જરૂર પડશે.

પુરી=નાનીશોટલી, અ-
ધુરી નહીં તે.

પાઠ ૩૦ મો.

શુભો=દેખો.

હતા=હાજર.

માગી=પૂછી.

આપો=દો, સંધો.

કેરી=આંખાનું ફળ.

તેણે=પેલાએ.

પાઠ ૩૧ મો.

તમે=મીઠે પુરવ.

ભુખ=હાવા, કાવા.

ભુખી=ખાવાવગરની

પણુ=પરંતુ, તોપણ,

તથાપી.

લાગી=થઈ, વળગી,
ચોટી.

થઈ=બની.

ખાહાર=મારગમાં, ર-
સ્તામાં.

જાવ=ચાલતા થાઓ.

પાઠ ૩૨ મો.

પાસે=કને, નજદીક,
લગભગ, હુંકહું.

ભાભી=ભાઈની કે દો-
સ્તદારની વહુ.

તેની=પોતાની.

બીજો=અવર.

ક્યારે=કીએ વખતે.

હિમુ=આડું નહીં તે,
ખડું.

પાઠ ૩૩ મો.

મુંદર=આડમાંથી નિ-
કળેલો ચીકણો પ-
દારથ.

આંખા=કેરીનું આડ.

સોનું=કનક, હમ.

શુની=અસલી, નવી
નહીં તે, પુરવની,

ધણા કાળની.

કાલે=ચાલતાં દીવ-

સનો આગલો કે
પાછલો દીવસ.

પાઠ ૩૪ મો.

ચાર=ત્રણને એક, બેને
બે. (૪)

કેટલા=કોઈ સંખ્યા મા-
લમ ન હોય તે પુ-
છવામાં આવે એ
વા શબ્દ અમુક
સંખ્યા.

માથુ=મસ્તક, શીર, ટો-
ચ મથાણુ.

છત્રી=ટોપ, છત્ર, છતરી.
માયાં=મસ્તકો.

પશુ=જનાવર, ઢોર,
હેવાન.

પાઠ ૩૫ મો.

પહંશા=પુરેદા, જઈ.
આવો=પધારો.

જોડે=સાથે સંગાથે; પા-
સે કને.

તેડી=ઉચકી.

નાની=કદમાં થોડી બ-
ચુકડી.

ખીજી=જીજી.

જઈશ=ફરે થઈશ.

ખીર=મઈંડા સોખા

દુધમાં ઢીકાજેછતે.

પુરી=ઘડીની તળેલી
નાની રોટલી.

પાઠ ૩૬ મો.

સારો=બેશ; મળનો;
સુંદર.

માટે=વાસ્તે, કાળે સા
ર અરથે મળે જા-
તે, પંડે, મતે.

લીધો=આણ્યો.

કાગળ=કોરો અથવા
લખેલો પત્ર.

કેવા=કેવી તરેહનો; કેવી
જાતનો.

લખાવશે=લખવા બ-
તાવશે.

લખીશ=લખવા બેશીશ
વારે=વખતે; કાળે.

આવડે=સમજે, જાણે.
પાઠ ૩૭ મો.

જુમો=ઘાંટો; હાંકારો
ટઉકા.

થયું=અન્યું.

પાડા=પાહાડો બેસનો
તર.

પાડશે=કાહાડશે; હેડે
નાખશે.

પાઠ ૩૮ મો.

બેસું=પલાણ કરું.

ઘાડો=અથ, તુરંગ; હથ.

ખરીઆવાળુ પશુ.

ઘોડે=તુરંગે.

કયે=કીયે, કોણે.

જોકરા=જોકરાં, બાળ.

આપણ=આપણે પોતે

જાડો=પુષ્પ, મજબૂત.

આવડે=જાણે, સમજે.

ચાકરે=નોકરે, સેવક;

દાસ.

બાંમો=નામ છે.

પાઠ ૩૯ મો.

આણું=લાવું.

બહુ=વધારે, ઘણું મસ

પાણી=જળ, નાર.

ખપ=અગત્ય, જરૂર.

ઉભી=આડી નહીં.

જોડી=જોકરી, દીકરી.

શે=કીયે પ્રત્ન પૂછના-

ર શબ્દ.

કને=પાસે; નજીક.

પીળું=હળધર જેવા

રંગનું.

કાચા=રાંધ્યાવશર ના.

તરસ=તલપ; ખાસ

પાણીની ધખ.
 લાગી=થઈ.
 પાઠ ૪૦ મો.
 બજી=શાણીડાહોસારી
 પેટ=ઉદર.
 રાંધે=બાફે; પકાવે.
 બાધા=જમ્યા.
 ખવાડત=જમાડત.
 દાહડે=દીવસ.
 રાંધેલા=બાફેલા.
 પાઠ ૪૧ મો.
 બાપડા=બીચારા ગ-
 રીય રાંક.
 ધીમ=હળવે, સાસતે.
 અમે=પોતે, જાતે.
 ઝટ=તાકીદ, જલદી
 ઉતાવળ; તરત ઝટ
 પટ એકદમ.
 દાંત=દંત.
 મધ=મધમાખીનો
 ખોરાક ગોળ જેવા
 અખો પદારથ.
 આપણી=પોતાની.
 શેરી=મહેલો.
 વહુ=બાપડી સ્ત્રી ધ
 હીઆણીભારજ.
 એમને=તેમને.

ડોશી=વર ધ સ્ત્રી.
 હીડાતુ=ચલાતુ.
 બાપડી=બીચારી.
 બજા-સાગ ખેત.
 તેમને=તેઓને.
 ચાલે=હીડે.
 પાઠ ૪૨ મો.
 યોજ=સાકકર; મશળ.
 વેળા=વખત; કાળ સ-
 મય.
 ગંદી=મેલી, યોખી
 નહી તે.
 ગાંડી=અફલવગરની
 દીવાની.
 લુગડાં=કપડાં, વસ્ત્ર.
 અરે=ઓ.
 મેલાં=ગંદાં; ઉજળાં ન-
 હી તે.
 ઉડે=ફરકે.
 જોયો=દેખ્યો, નરખ્યો.
 યોજતી=મસળતી.
 યોજ=હોદ, પંકિત.
 પેહેર=ધાલ્ય.
 મેલાં=ગંદાં.
 ડીલે=શરરિ; અંગે.
 ગંદી=ગોખરી, મેલી;
 અરાખ.

પાઠ ૪૩ મો.
 યોજખાં-પરખી.
 એતરે=અનાજ પક-
 વવાના જમીન.
 સાંભળે=સુણે.
 કાચુ=બાફ્યા વગરનું
 ઘંટી=ચક્કા, દળવાનું
 પંત.
 મગુરી=મેહેનત વધ-
 તર.
 રાખજે=સાચવજે,
 જાળવજે.
 અનાજ=દાણા, ધાન.
 વાળા=તાંતળા.
 પખશા=ફદીયા, જર્ક.
 વેચવા કિમતલેવા.
 પાઠ ૪૪ મો.
 બોલો=કોહો.
 પાચ=પંચકુડું, ચાર-
 ને એક.
 શા=કંઈ પ્રશ્ન પુછના
 ર શબ્દ.
 થોડી=લગાર, યોછી.
 મગ=એક જાતનું ક-
 ઠોળ.
 અડદ=એક જાતનું
 કઠોળ.

બાન=કાવર.

પાઠ ૪૫ મો.

બાકી=બકાત અધુરો.

બાકુ=રોધ, અદાવ.

દાગી-પીંશી.

બાકી રાધી.

રોટલા પાળી.

રોટલા=ભાખરા.

રોજ=હમેશાં નાત

આવડે-જાણે.

લોટ-આટી, દળેલું અ
નાજ.

પાઠ ૪૬ મો.

રમુ=ખેલું.

ઉઠે=ઉભી થાય.

પાકુ-લાત.

સુતી=નિકાવશ થઈ.

ગાય=ગૌ, ધેનુ.

પેલી=ઓલી.

ધોળી=સફેત, ઉજળી.

રાતી=લાલ.

અજાણી=જાણીતી
નહી તે.

અહીં=આ જગાએ
અતરે.

પાઠ ૪૭ મો.

ચારો=દોરનું ખાણુ.

ધાસ ચાર.

ગાંધા=ખાખલો.

ખધુ-તમામ સમગ્ર

થોડું-લગાર.

વિના=નગર, શિવાય.

નાખ કેક, ઉઠાટ.

નાખીએ કેકીએ.

ખરાય=પુરુથાય.

પાઠ ૪૮ મો.

ંગાવો=દેખ્યા.

દયા=કૃપા, મહેરબાની

છાશ-દહીમાં પાળી

નાખીવલોવતેછાશ

ભેસ=ડોઝું.

રંગ-રૂપ.

કાળો=સામળો.

સમજણ=અફલબુદ્ધિ

દહી=દધી દૂધમાંછાસ

ગળવ્યાથીથાયછેતે

પાઠ ૪૯ મો.

મઠ=એકજાતનુંકઠોળ

મીઠું=નીમક; લુણ.

કઠી=છાશમાં મશાલો

નાખીઉકાળેછેતે.

હાથેપોતાની મેળે.

ખીચડી=દાળ અને

ઓખા એકઠાકરીને

રાધેછેતે.

પારખી-ઓળખી.

દેખાડું=ખતાવું.

પાઠ ૫૦ મો.

ઝાડ-તરૂં, વરદ્ધ.

ખૂણા=ખાંચો.

તોડવી=ચુંટવી.

હીક-સારું.

ધેલો ગાંડો.

ચડી=ઉપર ગઈ

આંખા કરાનું ઝાડ.

આંમલી=આંમલીનું

ઝાડ. [ઝાડ.

લીમડું=એક જાતનું

વડ-એક જાતનુંઝાડ.

ચોરી=ધણીથી છાની

જાણસેલેજાણીતે.

તોડીશ=ચુંટીશ.

પાઠ ૫૧ મો.

ફાલ=ખાપની ખેલેત.

નાઠા=દોડ્યો.

ફળીઆ=ખાંચા ખ-

ડકી મેહેલો. શેરી;

માડ.

નિકળે=નીસરે.

કીધુ=કરચું, ખતાવું,

રચું.

* भेडी=मोटी.
 अली-सभी, भेदेन-
 पली.
 अयर-मात्रमःनन.
 लाकडी-साही. गेडी.
 पाठ पर मो.
 सडि=अधा तमाम;
 अडेअडे.
 लाकु=सांजनं आयवा
 राननुं भोजन.
 अया-अुमन, ओकी.
 मेहु=मुण, वदन.
 गाणा=अराय शण्ड
 मुयेयी आजवा.
 दीधी=आपी, आली.
 वांक=मुनी, तकरीर.
 मादां=आनरीकापली
 कडवा=वणु*जेवा, अरे
 जेवा.
 ओसड=दवा.
 पाठ पड मो.
 तोशन=अधमात, म
 स्ताई.
 आंभो=लोअत, नेव.
 होड=नाश.
 छेओ=शीघ्रि आडी
 नही ते अडो.

लुनी=लंगडा, पांगणो.
 वागे=लागे.
 रीते=इहोअे आये.
 अुलामां=अडीमां.
 मोटा=धरेडा.
 छुन=प्राण आत्मा.
 पोतानी=पारकीनहीते
 नर-लगार, ओअुंथोडुं
 पाठ पड मो.
 ठोल=नगाई.
 ठगला=गंज.
 आंधि=इधे अमे.
 निगाण-शाणा, भाग-
 वानुं डकायुं.
 नराज=मनुअेय, माणुस
 वधारे=अतिशय, धायुं
 मस.
 पुरां=अरोपर.
 वगडे=अनवे.
 पीपी=शरणार्थ.
 भेन=अंगवस्त्र.
 भेडताछु=मातर, भ-
 लावनारेशाणायुइ
 मल=गमत, रेमुअ.
 भेसवा=शरु करवा.
 पटेन=पाटीदारकलुअी
 वरस=आर भास.

भारता=पीठता, हाकता
 शेठ=अणीमालेकडपर
 पाठ पड मो.
 अेअ-तागे.
 दीठां=भेयां.
 नागी=नवस्त्री.
 धुण=धेशु, अीआडी.
 कादव=कीअ, कयरो; की
 अड.
 कछुओ=नहवाड, कं-
 डाम टेटो.
 करे=हीउ, आयड.
 अछे=गोमे.
 हण=होण, सातीकु.
 अणद=गायना पांशी
 करेलो नरे.
 केह्युं=अतायुं.
 धाणी=मलिक.
 अेड=अेडतां अछे.
 पोतानी=पारकी नही
 ठारे=नरनावर.
 पाठ पड मो.
 कुतरो=स्वान, कुतरांनो
 वर.
 अीलाडी=मंनरी, मनी
 कभुतर=अभुतर.
 अकलो=अकलीनो नरे.

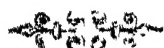
કાગડો=હાડીઓ.
 પાપટ=મુડો, મુક.
 પાંખો=પક્ષીનું ઉડવા.
 નું સાધન.
 ઝાડે=વરેલું.
 માળા=પક્ષીના ધર.
 ઊંચર=ચુવા, મુખક
 મુથકા.
 ગરોળી=નનવર.
 દીધાં=આપવાં.
 ગથોડો=ખર.
 પાઠ ૫૭ મો.

એક=સંખ્યાનો પેહલો
 અક્ષર.
 બે=એકને એક (૨)
 સંખ્યા.
 ત્રણ=બેન એક (૩)
 લેખણ=વતરાણું, કલમ
 મુકુ=મેલું.
 જોડે=સંગાથે, સાથે.
 ઉલટા=અપવાગવિરુદ્ધ
 પાઠ ૫૮ મો.
 ચાર=ચારે બે (૪)
 પાંચ=ત્રણને બે (૫)

છ=ચારને બે (૬)
 આંગળાં=હાથની હ-
 થેળીથી ટેરવાં સુ-
 ધીનો ભાગ.
 પાઈ=પૈશાનો ત્રીજો
 ભાગ.
 પાઠ ૫૯ મો.
 સાત=ચારને ત્રણ (૭)
 આઠ=પાંચને ત્રણ (૮)
 નવ=છને ત્રણ (૯)
 દસ=પાંચને પાંચ (૧૦)
 મીઠું=શુભ. (૦)

જનહર ખખર.

નાચે સહી કરવારે તમના પ્રવંશ જનહર કરેલ છે આ
ચોપડી તથા સરકારી અંગ્રેજી મકુનામા ચાલતી અંગ્રેજી તથા
ગુજરાતી ચોપડીઓના અરથ તથા તરજુમાઓ તથા ડીક-
સનેરીઓ અને મુંગામના છાપેના પુસ્તક, સંગ્રહ હાંફતા-
ની, ગુજરાતી તથા નાટકો જનધરમના તથા વેળાવધરમના
તથા વારતાઓ, કાવ્યો તથા ક્રીસાઓ તથા પેદકના પુસ્ત-
કો પાંગરે ખીજી ઘણા જનના પુસ્તકો અમારી પાસેથી
સરસ છાપ ને સસતી કીમત મળશે માટે સાગરાં તોડી
ત્યાય તેમણે પોજીપેડ કાગળ લખી ખુલાસો કરેલા નાટપેડ
કાગળ લીધામા આવશે નહીં.

અમદાવાદ.

{ જુકેસલર. જગજીવન દસપતરામ
હ. ત્રણ દરવાજાના મેદાનમાં
ખલિલનની હેવલી નીચે પુસ્તક
ખાનું.
કી. પટેલ. હરગોવિન્દદાસ હરજી
વિન્દદાસ પુસ્તકવાળા ઠા. શામુર
વનમાળી વાંઠાની પોળ.

